



INFORMATOR

NSPRV

BESPLATAN PRIMERAK

sindiso@ptt.yu
www.nsprv.org

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 2 • DECEMBAR 2007
JANUAR 2008 • BROJ 7-8

NSPRV NAPUSTIO "NEZAVISNOST"

Nezavisni sindikat prosvetnih radnika Vojvodine „Nezavisnost“ održao je VIII (I vanrednu) Skupštinu, poslednji put pod ovim imenom. Naime, u Somboru, u gradu u kojem je 27.05.2000. godine na Skupštini Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Vojvodine i doneta odluka o kolektivnom pristupanju članova NSPRV GSPRS „Nezavisnost“, samim time i UGS „Nezavisnost“, delegati Skupštine NSPRV su 15.12.2007. doneli odluku o kolektivnom izlasku iz Granskog sindikata prosvetnih radnika Srbije „Nezavisnost“ i UGS „Nezavisnost“.

(Nastavak teksta na str. 3)



NA NOVOM PUTU

Poštovani,

Pred Vama je prvi (dvo)broj nove serije našeg Informatora. Sa novim zaglavljem i logom. Nadamo se da ćete imati razumevanje za period kašnjenja Vašeg glasila, jer je nastao zbog necivilizacijskih postupaka naše bivše sindikalne centrale, koji su usledili nakon razlaza naše pokrajinske organizacije i sindikata Nezavisnost i potrebe da se NSPRV konsoliduje. Čelnici UGS „Nezavisnost“ su izgleda zaboravili da niko „nije na silu sačuvao brak“, pa da to neće uspeti ni njima. Umesto da prihvate ruku pomirenja i pregovora oni su na svoj najbolji granski sindikat krenuli silom. I nije im uspelo; delegati Skupštine NSPRV su jednoglasno rekli „Ne“. Međutim, sindikalne autokrate iz Nezavisnosti otišle su korak dalje - zaboravljajući da je imovina doneta u brak onoga koji ju i doneo, a da se stečena mora pravedno podeliti, oni su hteli zadržati sve. Usledile su pretnje o oduzimanju imovine koju je za svoje potrebe, svojim novcem kupio NSPRV, naređenjima za izbacivanjem NSPRV iz prostora UGS koji uostalom i nije njihov, zahtevi da se članarina i sav novac sa računa NSPRV prebaci alavoj centrali kojoj ni 21% nije dosta iako je to najveća članarina koju ubira ijedna sindikalna centrala na svetu, pretnje krivičnim prijavama i to zamislite čak i direktorima škola i šefovima računovodstva....

Na sreću sve je to za nama. Ministarstvo rada je pre-registrovalo naš Sindikat, školski sindikati su pri kraju sa tim poslom, novi članovi pristižu, a i nove integracije su na vidiku. Uskoro smo opet na velikoj sceni socijalnog dijaloga, a drugi će morati da dokažu svoju reprezentativnost. Više o aktuelnim događajima na stranicama našeg glasila.

Nadamo se da ćete i ubuduće biti zadovoljni sadržajem Vašeg Informatora. Pišite i saradujte. Objavljeno honorarišemo.

Redakcija Vam želi uspešnu školsku i kalendarsku godinu.

RAZVOJ eUPRAVE U VOJVODINI

U Skupštini Vojvodine održan je, 15. januara, stručni skup pod nazivom „Zajedno za eUpravu u Srbiji“. Organizatori skupa; IV APV, Telekom Srbija ad i Fakultet tehničkih nauka UNS, imali su za cilj da na jednom mestu okupe relevantne predstavnike svih nivoa državne uprave, predstavnike naučnih i istraživačkih institucija, specijalizovanih agencija i sektora usluga iz oblasti telekomunikacija i informatike, koji mogu da obezbede pretpostavke za efikasan razvoj eUprave u Srbiji. Učesnici skupa, u saradnji sa organima državne uprave, trebalo bi da pripreme koordinirani razvoj i obezbede primenu odgovarajućih rešenja u procesu uspostavljanja i razvoja eUprave u Srbiji. Ovaj skup je još jedan doprinos u modernizaciji pokrajinske uprave savremenim tehnološko-tehničkim mogućnostima i

realizacija programa eVojvodina.

Elektronska vlada o kojoj danas govorimo, podrazumeva korišćenje informaciono-komunikacione tehnologije za unapređenje poslovanja vlada, a elektronska administracija obuhvata mehanizme koji tradicionalnu administraciju transformišu, tako da se kreira kancelarija bez papira. Elektronska vlada i administracija zajedno čine elektronsku upravu. Prelazak na poslovanje podržano informaciono-komunikacionim tehnologijama u organima uprave je neizbežan proces, koji je veoma složen i dugotrajan zbog preuslova koje je potrebno obezbediti, a to su pre svega organizaciona struktura u organima uprave, zakonska regulativa, tehničko-tehnički resursi, informacioni resursi i ljudski resursi.

(Nastavak teksta na str. 4)



MATEMATIČKA ŠKOLA U SREMSKOJ MITROVICI

U Spomenici o šezdesetogodišnjici Srpske građanske čitaonice u Sremskoj Mitrovici (štampanoj 1929, str. 87) spominje se, da je u školskoj zgradi bila i „matematička škola“ 1842, koju je trebalo iz nje izbaciti.

O tim matematičkim školama u Vojničkoj Krajini napisao je glavno Karlo B. *Hicinger* (Hietzinger) u delu *Statistik der Militärgranze der osterreichischen Kaiserthums* (Beč 1823, II deo, 2 od 530). Tu on kaže ovo: „Dok je nekad samo u Belovaru, Petrinji, Vinkovcima i Pančevu pružana dosta oskudna nastava u praktičnoj geometriji, eto su od nekoliko godina gotovo u svima hrvatskim, slavonskim i banatskim krajiškim pukovnijama, pa i u šajkaškom bataljonu, zavedene tako zvane matematičke vojničke škole. Jedan ili dva oficira iz broja pukovnije, primajući primeran dodatak iz krajiških provenata, vaspitaju ili nastavljaju u njima kadete, oficirske sinove, činovnike i građane, mlađe podoficire i čak darovite Graničare u manje ili više proširenim znanostima, koje su potrebne za zvanje – obično u matematici, u ratnoj veštini, u vojničkom snimanju i crtanju, pa u kaligrafiji, ovde-onda u zemljopisu i istoriji, onda u poslovnom stilu; mesni sveštenici primili su veronauku na sebe. Takovih škola ima sada u Gospiću, Otočcu, Ogulinu, Turnju (kod Karlovca), Belovaru, gde se poučava plivanju i mačevanju, u Petrinji, Novoj Gradiški, Vinkovcima, Mitrovici, Titelu, Pančevu i Karansebešu. Godišnje izveštaje uvažava k. K. Generalquartiermeisterstab. Razmišljajući svagda o usavršavanju ovih škola, koje s tako malim sredstvima toliko postižu, sada se radi na jednom posebnom uređajnom planu, koji bi svrsi njihovoj što bolje odgovarao.”

Inspektor A. Cuvaj preneo je također u svoju „Građu“ (Zagreb 1907, I, 837 i 838) razlaganje Hicingerovo o geometrijskim i matematičkim školama, ali ne ovako potpuno. No on nam pak kaže, da su „prema reskriptu od 1811“ one prve pretvorene u ove druge, a godine 1852 da su opet njih odenile pukovnijske škole. O matematičkoj školi u Vinkovcima, koja je otvorena 7 novembra 1780, objavio je profesor Ivan Martinović opširan izveštaj u svojoj knjizi „Povjesne crte o školstvu brodske pukovnije i broskog okruga“ (Zagreb 1912, 150); a po njegovim izvorima osnovane su pukovnijske škole tek 1858 (467).

Hicingerovo razjašnjenje dopunjava i dr. Dragutin Poljuga, direktor vinkovačke državne gimnazije, u poznatoj „Spomenici“ o njenoj „stopedesetogodišnjici“ (Osijek 1930, 17 i 18) time, da „su matematičku školu mogli polaziti sinovi časnika, građana i bogatih krajiških zadruga, da se u njoj priprepe za vojničku službu, zatim za mernike i civilne graditelje. Matematička škola imala je posve praktičnu svrhu“.

U Protokolu za „Schul-Verordnungen“ (školske naredbe), u kojemu je govora i o mitrovačkoj matematičkoj školi, spominje se novo početi matematički naučni tečaj („neu angefangener *matematischer Lehrkurs*“) u dopisu iz Vinkovaca od 12 oktobra 1789 s naređenjem, da se iz mitrovačke natškole pošalje u nju tri učenika. Taj je tečaj trajao ovde dve godine.

Iz vinkovačkoga dopisa od 1 oktobra 1795 doznaje se ponovo, da je „matematički naučni tečaj“ dovršen; pa se poziva Kantonsko zapo-

vedništvo, da predloži mladiće za novi tečaj, koji će početi posle Svih Svetih. Neka pri izboru mladića pazi ono, „da su dobre sposobnosti, lepa uzrasta, iz imućnih kuća i inače svome budućem zvanju potrebna svojstva imaju“. Mitrovačkim naređenjem od 23 avgusta 1838 zahteva se, da se za „matematički zavod“ („*mathematische Lehranstalt*“) predlože nadučenići po sposobnostima i marljivosti njihovoj, što se jamačno ticalo mitrovačke take škole.

Jedan neobičan sukob desio se pak zbog učenika Luke Kotura iz Lačarka („Ladjarak“). Aprila 1810. imenovani „školski direktor“ pl. Sabljak Ivan bio je 18 jula 1811 na ispitu u Mitrovici i u III razredu (natškoli) pitao i toga Luku, koji je posle s Runjaninom i Korolijom od strane Pukovnijske komande poslan u vinkovačku matematičku školu. Luka je bio star 11 godina i slab učenik. Njega nema u vizitacionoj tabeli za god. 1811/12, što je dokaz da nije primljen; a Runjanin i Korolija (ne „Koroilija“) doista su polazili nju (Martinović, 168).

Tim povodom izdao je školski direktor Sabljak, koji je inače bio gimnazijski prefekt, 30 oktobra 1811, raspis o pitomcima matematičke škole: „Ova je škola određena, da obrazuje buduće službene ljude, naročito pak kadete i oficirske sinove, koji hoće da budu kadeti u ženijskoj struci („in *Geniefache*“). Takovi pitomci (kao što je Kotur) mogu pak u tečaju od dve godine u različnim gramatikama i matematici samo srednji napredak polučiti. Ona treba pitomce, koji su predmetu više normalne škole s osobitom marljivošću i dobrim napretkom izučili ili su se tako daleko kvalificirali; onda da su izvanredno dobri talenti, jednu priliku dobru moć rasuđivanja imaju, najmanje su 14 godina stari, pa imaju veselja i imanja da se ovom Studio s određenom korišću posvete. Neka Pukovnijska komanda više pažnje obrati, da se kadeti i oficirski sinovi, koji u vojničkom staležu bolji napredak postiže i pred prostim Graničarima prvenstvo imati žele, učine dostojnim toga odlikovanja osobitim obrazovanjem.

Očekuju se barem tri tako osposobljene individue u Vinkovcima.“

Ovaj je raspis dao povoda Jozefu Roteru, tadašnjemu „stopskom nadučitelju“, da u svome opravdanju od 8 novembra 1811 istakne: „Potpisani ima čast da služi već 41 godini, a od toga 28 godina u ovoj slavnoj pukovniji, pa još nikad ne mogu biti tako srećan, da u jednome dečaku, „ohne shodification“ nade sve što se traži, da bi se matematikom i drugim višim znanostima njihove duševne moći izobražavale.”

Inače je zabeleženo, da je ispit u mitrovačkoj matematičkoj školi održan 15 aprila 1840, i to pre podne; a po naredbi od 1 septembra iste godine (tačka 2) ne idu u opetovnicu oni dečaci, „koji pređu u matematičku školu ili u štift“.

„Protokol“ se završuje 1847 godine; ali o matematičkoj školi posle 1842 nije ništa spomenuto. Vinkovačka matematička škola zacelo je zbog otvaranja novih škola izgubila dosta polaznika sa strane, pa „je 1827 blago u Gospodu usnula“ (J.A. Kratki u „Spomenici“, 144); a za mitrovačku valja potražiti druge izvore.

Iz ovih se navoda dosta jasno doznaje uređenje matematičkih škola i njihov zadatak, pa i ko su im bili odabrani polaznici ili „polazajnici“, kao što ih Martinović naziva.

MITA PETROVIĆ Akademik i naučno- istraživački radnik

Mita Petrović rodio se u Pančevu 24. oktobra (6. novembra) 1848. godine. Osnovnu i nižu realnu školu završio je u Pančevu, niže razrede gimnazije u Sremskim Karlovcima, a više u Vinkovcima 1868. godine. Studirao je filozofiju, prirodne nauke i matematiku na sveučilištu u Hali, Tibingenu i Pragu. Studije je završio 1871. godine i Školski savet ga je odmah postavio u Učiteljsku školu u Somboru za suplenta profesora matematike i prirodnih nauka. Ispit za profesora položio je 1872. godine na Sveučilištu u Pešti. Na opštoj slavjanskoj učiteljskoj skupštini u Beču 1873. godine bio je izabran za tajnika (sekretara). O trošku Narodnog fonda 1882. godine bio je na tečaju vinogradarstva u Gorici, gde je položio ispit. Školski savet ga je 1889. godine poslao na Parisku izložbu s tim da podnese izveštaj o stečenim iskustvima. Književno stvaralaštvo počeo je objavljivanjem pesama u *Danici* 1866. do 1868, zatim u *Vili* 1867. i 1868, i u *Domišljanu* 1874. godine. Bavio se naučno-istraživačkim radom iz oblasti prirodnih nauka i objasnio je mnogobrojne radove u našim i stranim časopisima i knjigama. Sarađivao je u: *Školskom listu*, u kome je od 1880. do 1884. godine bio saurednik i kao glavni saradnik mnogo je doprineo njegovom kvalitetnom poboljšanju, *Pančevcu*, *Hrvatskom napretku*, *Srpskoj zori*, *Javoru*, *Stražilovu*, *Letopisu*, *Ženskom svetu*, *Težaku*, kalendaru *Orlu*, školskim izveštajima Učiteljske škole u Somboru i u nemačkim časopisima *Die Natur*, *Globus* i *Neue Ungarische Schulzeitung*.

U *Letopisu* je sarađivao od 1869. do 1891. godine i u njemu je objavljivao članke iz prirodnih nauka, putopisne crte o Sloveniji i istorijsko-pedagoško razmatranje o ženi. Član Maticice srpske postao je 1883. godine, a za člana Književnog odbora izabran je 1885. godine i od tada je davao ocene rukopisa za Matična izdanja.

Petrović je bio član Srpskog učenog društva, a potom Srpske kraljevske akademije u Beogradu, Hrvatskog pedagojsko-književnog zbora u Zagrebu i Etnografskog muzeja u Lajpcigu. Održavao je lične i naučne veze sa mnogim našim i stranim naučnicima. Dva puta je biran za poslanika Narodno-crkvenog sabora.

Petrović je pripadao konzervativnim sloborskim „Braniklijama“ (liberalima), pa je, uz Nikolu Vukićevića, proganjao pripravnike zbog „radikalizma“ i podržavanja Nike Grujića i Jovana Blagojevića, koje je nazivao „Tucindancima“.

Posle teške bolesti, Mita Petrović je umro u Budimpešti 19 (31) decembra 1891. godine, a sahranjen je u Somboru na velikom pravoslavnom groblju.

NSPRV NAPUSTIO "NEZAVISNOST"

B. Čikarić Palija i S. Derenj isključeni

Nastavak sa 1. strane

Podsećamo da je NSPRV osnovan 11. 12. 1999. godine na osnivačkoj Skupštini koja je održana u Subotici kao sledbenik Sindikata prosvetnih radnika Vojvodine i Samostalnog (Nezavisnog) sindikata zaposlenih u obrazovanju APV. Zbog zajedničkog interesa, Skupština NSPRV je sredinom 2000-te godine odlučila da se udruži sa, tada nereprezentativnim, GSPRS „Nezavisnost“ i da u toku proteklih 7 godina uspe, zajedno sa ovim sindikatom, da pređe reprezentativnost. Svo vreme su predstavnici NSPRV aktivno učestvovali u radu svih organa GSPRS „Nezavisnost“ i UGS „Nezavisnost“, međutim, i pored toga bila je prisutna majorizacija članova iz APV od strane neprincipijelne koalicije kolega iz Beograda i centralne Srbije. Drugim rečima, finansijska podrška Granskom sindikatu koja je iznosila gotovo 50% granske članarine, manifestovala se kroz svega jednu trećinu članova iz NSPRV u organima upravljanja i rukovođenja Sindikatom, što je se na kraju manifestovalo i sindikalnim pučem dela Predsedništva, koje je kasnije dovelo do definitivnog raskola koji je i verifikovala Skupština NSPRV održana u subotu. Položaj grane u UGS-u bio je još nepovoljniji. Naime, grana koja je imala oko 17.000 plaćajućih članova od ukupno 50-ak hiljada, koliko ih ukupno plaća članarinu UGS „Nezavisnost“, bila je zastupljena: sa jednim predstavnikom u Predsedništvu i sa 6 članova Glavnog odbora UGS „Nezavisnost“, koji se, usput rečeno, nije sastao još od februara meseca prošle godine. Na taj način je svo odlučivanje i upravljanje UGS „Nezavisnost“ uzurpirano od strane nekoliko ljudi, a ostali su samo „ukras na njihovom reveru“, prvenstveno iz razloga što ih u „Nezavisnosti“ drže radna mesta, jer ustvari nemaju ni kud da odu, pošto su kompanije i preduzeća iz kojih su došli u „Nezavisnost“, tada kao predstavnici tih radnika, odavno prestale da postoje.

Kako su antagonizmi dosegli nepodnošljiv

nivo, razlaz se učinio kao jedino logično i razumno rešenje, tim pre što najuže rukovodstvo, u međuvremenu, otkad je prof. hadži Zdravko M. Kovač podneo ostavku nije našao za shodno da sedne i popriča sa čovekom koji je stvorio granu i doveo do reprezentativnosti i koji je kao regionalni poverenik, svojevremeno, osnovao preko 200 sindikata u drugim granskim sindikatima i preko 500 u GSPRS „Nezavisnost“. Šta više, iz Predsedništva je naloženo Glavnom odboru da doneše odluku o isključenju Z. Kovača i R. Hrnjaza iz članstva sindikata, zbog navodne opstrukcije štrajka koji je, usput rečeno, neslavno prošao i u kojem prosvetni radnici nisu dobili čak ni deo onoga što su očekivali, kao i grubog rušenja ugleda Sindikata „Nezavisnost“.

UGS „Nezavisnost“ su pokušali da razbiju jedinstvo NSPRV preko jedne grupice predstavnika ovog sindikata, verovatno pod nagovorima od čelnika „Nezavisnosti“, tako što su delovali suprotno interesima članova iz svoje školske uprave i suprotno interesima NSPRV, koji ih je i delegirao u više organe. Međutim, broj delegata koji se pojavio na Skupštini je demaskirao ovu grupu, pošto od njihove strane organizovan bojkot nije uspeo. Zbog toga što su u dužem periodu delovali suprotno interesu NSPRV, Skupština je iz članstva NSPRV isključila Budimku Čikarić Palija i Slavka Derenja.

Istovremeno je Skupština donela čitav niz važnih odluka, između ostaloga prenela je nadležnosti na Izvršni odbor Sindikata da može pregovarati, razgovarati i zaključivati sporazume o međusindikalnoj saradnji i delovanju sa drugim nezavisnim sindikatima prosvetnih radnika i sindikatima javnih službi. Delegati Skupštine su ocenili da je ovo istorijski momenat da se stvori nova grupacija sindikata na srpskoj sindikalnoj sceni – sindikati javnih službi, čime bi se izbegla sadašnja pozicija sindikata javnih službi, koja je vidljivo loša u obe sindikalne centrale – SSSS i „Nezavisnost“.

Sledeći korak koji će uslediti uskoro je zaključivanje sporazuma o međusindikalnom delovanju sa Sindikatom obrazovanja Beograda koji je ove godine napustio Sindikat obrazovanja Srbije. Na taj način bi se stvorila nova reprezentativna

asocijacija nezavisnih sindikata prosvetnih radnika Srbije koja bi sa svojom brojnošću i odmah utvrđenom reprezentativnošću poslužila kao okosnica stvaranja konfederacije nezavisnih sindikata javnih službi Srbije. Izvesno je da će uskoro sindikalna scena biti bogatija za novi reprezentativni sindikat, kao što je i sasvim sigurno da će sada reprezentativni sindikati morati na novu proveru svoje reprezentativnosti, što će za njih biti nemoguć zadatak. Ovakvim prekomponovanjem sindikalne scene, prvenstveno u sindikatima prosvete i javnih službi, zaposleni u obrazovanju i javnim službama dobiće sindikate koji će služiti samo njihovim interesima, a ne interesima uske grupe ljudi koja se davno odvojila od sindikata i postala ono protiv čega smo se svo vreme i borili – drugi „državni“ sindikat!

NSPRV će uskoro pozvati i ostale kolege iz drugih sindikata prosvete i sindikata javnih službi da se otrgnu od višedecenijskog nametanja volje od strane grupacije tzv. industrijskih sindikata, a prvenstveno sindikata metalaca, jer ti sindikati, sasvim izvesno, imaju prenapučen uticaj na sindikalnu politiku i jedne i druge sindikalne centrale, a da za to više nemaju utemeljenja ni u članstvu, a ni u finansijskom doprinosu sindikatu.

HZMK



ODRŽANA VANREDNA SKUPŠTINA

Jednoglasno za razlaz

U Somboru je 15. decembra 2007. godine održana VIII (I Vanredna) Skupština NSPRV koja je zakazana zbog odnosa na relaciji NSPRV (Nezavisni Sindikat Prosvetnih Radnika Vojvodine) sa jedne strane i GSPRS „Nezavisnost“ (Granski Sindikat Prosvetnih Radnika Srbije) i UGS „Nezavisnost“ (Ujedinjeni Granski Sindikati) sa druge strane, koji su kulminirali raskolom u republičkoj organizaciji. Skupština je sazvana zbog jedne tačke dnevnog reda, a to je status NSPRV.

U diskusijama delegata analiziran je status NSPRV u GSPRS „Nezavisnost“ i UGS „Nezavisnost“, od početka „braka“ do kraja 2007. godine. Dominirale su primedbe da NSPRV sa gotovo 50% uplaćene članarine prema grani prosvete, ima samo jednu trećinu predstavnika u organima upravljanja granskog sindikata. Ako je reč o UGS-u situacija sa predstavnicima prosvete je daleko nepovoljnija. Sa 1/3 plaćajućih članova od onih koji plaćaju članarinu UGS-u, prosvetni radnici su imali svega jednog predstavnika u Predsedništvu UGS (od 17 članova Predsedništva) i 6 u GO UGS „Nezavisnost“ (od 55 članova GO). Dakle, NSPRV je kao najdisciplinovaniji platiša GSPRS-a i UGS-a imao neopravdano mali udeo u organima upravljanja, pa je donošenje odluka bilo rezervisano za one koji predstavljaju fiktivne članove i čiji je doprinos i grani i centrali zanemariv. Članarina od 21% prema UGS-u je neprimereno

velik deo za bilo koju sindikalnu centralu (to je najveći iznos koji bilo koja sindikalna centrala u svetu ubira od svoga članstva) od koje članovi GSPRS i NSPRV gotovo i nisu imali nikakve koristi. Zbog toga je NSPRV u nekim sredinama za svoje članove morao organizovati paralelni sistem pravne zaštite jer postojeći nije uvažavao specifičnosti prosvetne struke, kao i sindikalnu edukaciju i bolje informisanja (izdavanje Informatora, sopstveni web-site...). Izveštaj o trošenju sredstava UGS-a je imao tretman „sindikalne tajne“. Pored toga, NSPRV je UGS-u zamerio to što se samo deklarativno zalagao za decentralizaciju sindikata i što je u više navrata dovodio u pitanje status NSPRV kao legalne organizacije u okviru GSPRS i UGS-a, a što je u suprotnosti sa ranije donetim odlukama Kongresa i organa UGS-a o suštinskoj decentralizaciji i modernizaciji organizacije. Na sve ove probleme su predstavnici NSPRV ukazivali godinama u nazad, kako na Kongresima GSPRS-a i UGS-a tako i na drugim organima, ali je zbog postojećeg odnosa snaga prilikom odlučivanja lako su preglasavani od onih kojima je ovakav način funkcionisanja sindikata odgovarao i koji ustvari i nemaju kud da se vrate kada im mandat u UGS-u prestane.

Na Vanrednoj Skupštini, nakon obraćanja svih delegata koji su tražili pravo na reč, pristupilo se glasanju o tome „Ko je za izlazak NSPRV iz sindikata „Nezavisnost“?“. Od 53 prisutna delegata, po-

tvrdno se izjasnilo 48 delegata, a 5 delegata je bilo uzdržano. Na taj način je iskazano jedinstvo u težnji delegata da NSPRV nastavi svojim putem, a koji će biti najbolji po članove prosvetnih radnika Vojvodine. Time je postavljena tačka na višegodišnje neuspelo nastojanje predstavnika NSPRV da GSPRS i UGS usvoje principe funkcionisanja čitave sindikalne organizacije. Pored toga, time je završen period osporavanja NSPRV kao legalne organizacije u okviru GSPRS i UGS.

Odlukom Skupštine iz članstva NSPRV su isključeni Budimka Čikarić i Slavko Derenj koji su, suprotno ciljevima i zadacima NSPRV, u GSPRS zastupali stavove koji su nanosili štetu pokrajinskoj organizaciji, a koja ih je i delegirala na ta mesta.

Skupština je na istom zasedanju prenela ovlašćenje na IO NSPRV da u narednom periodu pregovara o novim integracijama NSPRV sa drugim sindikatima, što je na zadovoljstvo članova NSPRV potpuno izvesno. Na taj način će NSPRV svojim članovima vrlo brzo obezbediti republičku reprezentativnost neophodnu za pregovore oko PKU i svega drugog što je bitno za zaposlene u prosveti.

S obzirom na mnoštvo dezinformacija koje se plasiraju našim članovima, verujem da će ove informacije sa Skupštine NSPRV pomoći boljem razumevanju situacije na našoj sindikalnoj sceni, kao i da ćemo zajedno nastaviti sa izgradnjom sindikata koji može odgovoriti na izazove ovog i budućeg vremena.

Gradimir Dedić, prof.
Predsednik Skupštine

VIŠE SCENARIJA

Tri varijante regionalizacije

Još jedan, ne baš lak zadatak, koje bi u funkciji sprovođenja regionalnog razvoja, trebalo da reši vlada RS svakako je i ekonomska regionalizacija Srbije. Posebno što je svaki dosadašnji pokušaj izazivao velike polemike, više političke nego ekonomske.

Ono što je nesumnjivo, EU to smatra korisnim i to je jedan od uslova da se u potpunosti iskoriste mogućnosti koje pružaju evropski fondovi. Evropa je to i u svojoj kući već uradila. Zemlje članice izdvojene su na regije, pri čemu se izdvajaju tri nivoa – srednji, između centralnog i lokalnog.

Novim zakonom prvi put će biti definisane i ekonomski regioni, pri čemu ekonomska regionalizacija neće biti ni politička ni administrativna podela Srbije, niti pretpostavka za buduće administrativno definisanje regiona. Ekonomska

regionalizacija je, najjednostavnije rečeno, grupisanje opština na određenoj teritoriji koja ima stratešku ekonomsku granu – motor budućeg razvoja, na koje će se naslanjati komplementarne, oko koje mogu da se okupe i baziraju svoju razvojnu strategiju, najavljuju iz Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja i napominju da će predlog buduće ekonomske regionalizacije, pre nego što uđe u korice zakona, biti na širokoj javnoj, pre svega stručnoj raspravi.

Jedini za sada obelodanjeni zvanični predlog ili bolje reći predlozi, da podsetimo, dati su, u državnom dokumentu, Strategiji regionalnog razvoja Srbije 2007-2012. godine, koji je vlada Vojislava Koštunice u prethodnom sastavu, usvojila početkom ove godine.

Strategija nudi tri varijante buduće ekonom-

ske regionalizacije. Po prvoj, na regionalnoj karti bi se ucrtala metropola i tri regiona-pokrajine i centralna Srbija. Druga karta bi bila u pet boja: metropola, pokrajine, istočna i zapadna Srbija. Treća predložena varijanta, koja je u Strategiji ocenjena kao najfunkcionalnija sa aspekta pristupa fondovima EU, preciznijeg određivanja nivoa razvijenosti, izgradnje regionalnih institucija i monitoringa, podrazumevala bi „podelu“ na devet ekonomskih regiona: beogradski, istočna Vojvodina (Banat), zapadna Vojvodina (Bačka i Srem), istočni region, južni region, zapadni, centralni, zapadno Kosovo i istočno Kosovo.

Ovo poslednje rešenje bilo bi najsličnije slovenačkom koje je, kažu eksperti za regionalni razvoj, baš dalo rezultate.

RAZVIJANJE LOKALNOG PARTNERSTVA

Put ka participativnoj lokalnoj samoupravi

U organizaciji Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo u Novom Sadu održan je 21. januara seminar, pod nazivom „Partnerstvo u razvoju – put ka participativnoj lokalnoj samoupravi u Srbiji“.

Seminar je održan u okviru projekta Partnerstvo u razvoju učešća lokalne samouprave u Srbiji – PADEPAL, koji je finansiran od strane programa regionalnog partnerstva (Austrija/Slovačka), u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije i UNDP-Serbia.

Strateški cilj projekta je jačanje kapaciteta nacionalnih i regionalnih vlasti, kao i lokalnih učesnika i partnerstva koja se ostvaruju od lokalnih struktura pa naviše. Ciljevi promovišu širenje ideje o integrativnom pristupu ka održivom razvoju ruralnih područja, koja svoju praksu već realizuju u zemljama EU.

Seminar je otvorio potpredsednik Izvršnog veća AP Vojvodine dr Gabor Lodi, koji je istakao značaj ruralnog razvoja naše zemlje i dodao da je pokrajinska vlada proteklih godina učinila mnogo na razvoju seoske sredine, a to se očituje u izgradnji saobraćajne, vodovodne i kanalizacione infrastrukture, što je omogućeno novim Ustavom, na osnovu koga se iz republičkog budžeta izdvaja 7% za Vojvodinu, od kojih 3 / 7 Vojvodina izdvaja za kapitalna ulaganja. Lodi je istakao da su iskustva Austrije i Slovačke kao partnera naše zemlje od velikog značaja.

Zamenik pokrajinskog sekretara za poljoprivredu Slobodan Teofanov je rekao da je važno razviti program ruralnog razvoja, koji će se bazirati na lokalnoj inicijativi i na lokalnim akcionim grupama. Za sada je formirano pet lokalnih akcionih grupa za koje su predviđena sredstva i program, a to je izrada strategija regiona. Najpre se tu misli na nerazvijene lokalne samouprave:

Opovo, Čoka, Žitište, Alibunar, Mali Idoš i Irig, a ove godine će biti uključeni Bač i Odžaci.

Pomoćnik ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije Suzana Đorđević Milošević govorila je o predlozima ruralnog razvoja i rekla da je za ovaj program iz budžeta izdvojeno oko 2 milijarde dinara, s tim da oko 450 miliona dinara je podrška NIP-a, namenjenih za razvoj infrastrukture, jer čemu će imati integralni pristup razvoju infrastrukture u selima. Predviđeno je da na početku realizacije bude uključeno dvadesetak sela u Srbiji. Lokalna samouprava ima veliku ulogu, jer je ona osnova, sa Ministarstvom i Sekretarijatom za formiranje lokalnih akcionih grupa koje će sa sredstvima iz Nacionalnog budžeta pokrenuti inicijativu sa nivoa lokalne samouprave ka vrhu vlasti. Za to je neophodno jako partnerstvo vladinog i nevladinog sektora, lokalnih samouprava i drugih nosilaca ruralnog razvoja.

RAZVOJ eUPRAVE U VOJVODINI

Kancelarije bez papira

Nastavak sa 1. strane

Informaciono društvo i društvo bazirano na znanju osnovni su ciljevi kojima danas teže i razvijene i manje razvijene zemlje. Trenutni nivo korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija je takav da je praktično nemoguće ostvariti poslovnu i administrativnu saradnju sa razvijenim društvima bez korišćenja ovih tehnologija. Informaciono-komunikacione tehnologije su danas primenjene u svim segmentima društva, od privrede, obrazovanja, kulture, zdravstva, do svakodnevnog života pojedinaca. Problemi korišćenje ovih tehnologija u našoj zemlji ogledaju se pre svega u velikom zaostatku za zemljama koje imaju razvijenu komunikacionu infrastrukturu. Posledice toga su otežana intelektualna komunikacija, kao i teža interna i komunikacija sa okruženjem.

O strategiji razvoja eUprave u Vojvodini i Srbiji govorili su i potpredsednik Izvršnog veća

i pokrajinski sekretar za propise, upravu i nacionalne manjine dr Tamaš Korhec i pomoćnik ministra u Ministarstvu za telekomunikacije i informaciono društvo Vlade Srbije Nebojša Vasiljević. Dr Tamaš Korhec podsetio je učesnike skupa da je pre nekoliko godina u pokrajinskoj administraciji računarska tehnologija bila potpuno zastarela, sa svega dvadesetak računara u sklopu cele pokrajinske uprave i dodao da „prateći ubrzani tehnološki razvoj, danas u pokrajinskoj administraciji imamo gotovo celokupno poslovanje elektronskim putem bez papira, više od polovine naših službenika ima računar koji koristi svakodnevno i celokupna pokrajinska administracija je danas umrežena“.

Cela strategija eUprave u Vojvodini je jedan segment razvoja u okviru Strategije razvoja i reforme pokrajinske uprave, koju je Skupština Vojvodine usvojila 2006. godine. Ovaj dokumenat

ima za cilj da ponudi celokupnu viziju sa svim aktivnostima i merama kako da stignemo do kvalitetne i dobre uprave na nivou Vojvodine. Jedna od najznačajnije aktivnosti, jeste modernizacija pokrajinske uprave u okviru strategije eUprave.

Pomoćnik ministra u Ministarstvu za telekomunikacije i informaciono društvo Vlade Srbije, Nebojša Vasiljević govorio je o razvoju eUprave i Srbiji istakavši da je „eUprava najpre promena, a zatim tehnologija“. Prema njegovim rečima u 2008. godini predviđene su brojne aktivnosti koje treba da omoguće brže uvođenje eUprave – sistemska rešenje poput uvođenja elektronskog potpisa i telekomunikaciona infrastruktura, zatim koordinacija i institucionalni okvir i razvoj zakonske regulative iz oblasti elektronske uprave. Učesnici skupa upoznati su i sa telekomunikacionom strukturom i javnim servisima za eUpravu.

PODELJENA PRIZNANJA "DR ĐORĐE NATOŠEVIĆ"

Somborci svetla obraza

Odlukom Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine, 12. aprila 1996. godine, ustanovljeno je Priznanje „Dr Đorđe Natošević”. Dodeljivalo se svake školske godine osnovnim i srednjim školama sa teritorije tadašnje Savezne Republike Jugoslavije i nastavnici i profesorima zaposlenim u njima. Zbog nepostojanja merila i jasnog cilja u dodeljivanju Priznanja, na konkurse za dodelu priznanja se do 2001. godine prijavilo samo 19 kandidata, od kojih su 5 nagrađeni.

Skupština Autonomne Pokrajine Vojvodine 11. jula 2001. godine donela je novu Odluku o dodeli Priznanja „Dr Đorđe Natošević”, određivši je kao, tada jedino autentično pokrajinsko Priznanje koje se dodeljuje predškolskim ustanovama i školama iz Vojvodine i vaspitačima, nastavnicima, psiholozima i pedagogima u njima, a koji su ostvarili izuzetne rezultate. u prethodne dve godine u obrazovnom, odnosno vaspitnom radu, organizaciji rada, afirmacije ideje saradnje, suživota i uvažavanja različitosti i primeni savremenih metoda rada. Konkurs za dodelu Priznanja je javan i svake godine traje od 1. februara do 31. maja. Odbor za dodelu Priznanja, koji imenuje Izvršno veće AP Vojvodine i čine ga istaknuti stručni i naučni radnici iz oblasti obrazovanja i vaspitanja odlučuje o dodeli Priznanja na osnovu utvrđenih merila za vrednovanje svih navedenih segmenata rada ustanove, odnosno vaspitača, nastavnika, pedagoga i psihologa. U jednoj godini najviše može da se dodeli pet priznanja, a ono se sastoji od povelje, plakete i novčane na-

grade. Cilj reafirmacije Priznanja je da se ustanove i zaposleni u njima podstaknu na što bolji i kvalitetniji rad.

Članovi Odbora za dodelu Priznanja imenovani odlukom Izvršnog veća AP Vojvodine, 12. jula 2006. godine su: dr Radoš Radivojević (predsednik), redovni profesor na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, za užu naučnu oblast Sociologija i Sociologija rada, Gera Iboja, magistar psihologije, predavač na Višoj školi za vaspitače u Novom Sadu, dr Olivera Gajić, docent na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, Katedra za pedagogiju, dr Spasoje Bjelica, redovni profesor u penziji, Plamenka Rozina Vuletić, profesor nemačkog jezika i književnosti i predsednik Saveta za kulturu opštine Sremski Karlovci, mr Jelena Simonović, diplomirani muzičar-pijanista, profesor u Muzičkoj školi „Isidor Bajić” u Novom Sadu, Jovanka Milinović, diplomirani psiholog, zaposlena u Osnovnoj školi „Branko Radičević” u Novom Sadu, dr Mirjana Segeštinac, redovni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu i pomoćnik direktora Departmana za hemiju, Anika Varga, profesor mađarskog jezika i književnosti, direktor Filološke gimnazije „Deže Kostolanji” u Subotici, dr Geza Cekuš, redovni profesor Učiteljskog fakulteta na mađarskom nastavnom jeziku u Subotici, Vesna Miljuš, profesor biologije zaposlena u Osnovnoj školi „Đorđe Natošević” u Novom Sadu, Slavica Marković, magistar defektoloških nauka, direktor Škole za osnovno i srednje obrazovanje „Milan Petrović” u Novom Sadu i Edit Šoš, profesor

biologije, direktor Srednje medicinske škole u Subotici.

Od 2001. godine do danas, na konkurs za dodelu priznanja se prijavilo ukupno 278 kandidata, ili oko 40 godišnje (ove godine 32), što govori o zainteresovanosti prosvetne javnosti za ovo Priznanje, njegovom prestižu i dokazuje da ono ostvaruje svoj cilj.

Ove godine, Priznanje je dodeljeno dvanaesti put. Odbor je, petorici kandidata dodelio Priznanje. Priznanje koje se sastoji od povelje, plakete i novčanog iznosa od 100.000,00 dinara dobile su:

- Aleksandra Trbojević, profesorica razredne nastave u Osnovnoj školi „Bratstvo jedinstvo” u Somboru i
- Slavica Jurić, profesorica srpskog jezika i književnosti, koja radi kao nastavnik verske nastave u Osnovnoj školi „Sveti Sava” u Bačkoj Palanci, a Priznanje koje se sastoji od povelje, plakete i novčanog iznosa od 400.000,00 dinara:
- Srednja ekonomska škola u Somboru,
- Tehnička škola u Kikindi i
- Muzička škola „Isidor Bajić” u Novom Sadu.

Priznanje ovogodišnjim dobitnicima, uručio je, na prigodnoj svečanosti održanoj na Dan prosvetnih radnika, 8. novembra 2007. godine, pokrajinski sekretar za obrazovanje i kulturu dr Jegeš Zoltan, u holu Izvršnog veća Autonomne Pokrajine Vojvodine.

KO JE BIO ĐORĐE NATOŠEVIĆ



Đorđe Natošević je rođen u Slankamenu 31. jula 1821. godine. Posle završetka gimnazijskog školovanja u Sremskokarlovačkoj gimnaziji, mladi Natošević je otišao u Segedin na dvogodišnje filozofske studije kao uslov da se posveti studijima prava. Septembra 1840. godine prešao je u Eperješ (Prešov) da uči pravo ali je posle godinu dana prešao u Peštu i upisao se na medicinski fakultet. Posle četiri godine prešao je u Beču i tamo završio studije medicine.

Kao sin imućnog trgovca, Natošević je u Beču “držao ... obično dve sobe i u jednoj ... negovao

i hranio ptice i obično primao tu i sirote čak na stan i pored stana davao im svoje haljine i rublje”. Spremnost da pomogne svojim siromašnim prijateljima najrečitije potvrđuje zahvalnost jednog od tih prijatelja, Branka Radičevića. U Beču se Natošević zainteresovao i za gimnastiku...

Neposredno posle diplomiranja Đorđe Natošević je došao u Novi Sad i započeo lekarsku praksu, a “za svoje lekarske usluge nije primao naplate od siromašnijeg sveta”. Tada se zblizio sa vladikom Platonom Atanackovićem, postao mu lični lekar i najverovatnije pod njegovim uticajem opredelio se za prosvetnu struku.

Početkom školske 1853/54. godine postaje profesor i upravnik Novosadske srpske gimna-

zije. Od tada do kraja života 1887. godine bio je neumorni reformator srpskih škola u tadašnjoj Habsburškoj monarhiji, obavljajući razne dužnosti: nadzornika svih srpskih škola u Ugarskoj, glavni referent srpskih škola u Karlovačkoj Mitropoliji. Jedno vreme je i po pozivu kneza Mihajla Obrenovića bio i na dužnosti referenta u Ministarstvu prosvete Kneževine Srbije. Bio je i predsednik Matice srpske.



NASTAVU DRŽE NESTRUČNI PREDAVAČI

Bez fakulteta 278 nastavnika

Matematiku i strane jezike u osnovnim i srednjim školama ŠU Sombor (škole Severnobačkog i Zapadnobačkog okruga) predaju brojni nestručni profesori. U ova dva okruga trenutno nastavu drži 278 predavača koji nemaju završen fakultet i ne ispunjavaju uslove.

U subotičkim osnovnim školama nedostaje čak 96 profesora: 30 matematičara, 25 engleskog jezika, sedmero za ostale strane jezike, zatim za biologiju, muzičko i fizičko zanimanje... tvrde u ŠU. Načelnik ŠU Gradimir Marković kaže se „obrazovanje ne bi trebalo da se bavi zapošljavanjem, jer se na sadašnji način

oštećuju učenici. Uočeno je, na primer, da direktori pojedinih osnovnih škola masovno šalju zahteve za priznavanje odeljenja tamo gde ima manje učenika nego što to Zakon propisuje. Oni to obrazlažu bojaznošću da će biti iskazan tehnološki višak. Ali, ako se zna da je ne mali broj predavača primljen na određeno vreme, jer ne poseduje traženu stručnost, jasno je da neće biti nikakvog tehnološkog viška. U Subotici su, na primer, srednje škole uvećale broj zaposlenih za 20 predavača, sasvim nepotrebno, jer je ostao skoro isti broj srednjoškolaca. Ovim potezom same škole će biti novčano oštećene, a onda nastupaju problemi sasvim druge vrste“, dodaje

načelnik Marković.

Profesor Ljubica Kiselički iz Subotice, predsednik UO Prosvetno-pedagoškog zavoda Vojvodine, kaže da će „još dugo godina naše školstvo biti bez stručnog kadra jer se u Srbiji ne „proizvode“ dvopredmetni profesori“.

„U koju će to malu seosku školu doći profesor matematike, fizike ili biologije da predaje đacima i da pri tom ne može čak ni da ispuni potreban fond časova za predviđenu platu? Naše su škole sve manje i manje i, u sadašnjim okolnostima, nema šansi da zadovoljimo ne samo Zakon već i da deci obezbedimo neophodno znanje“, kaže profesorica Kiselički.

VRŠAČKI PROSVETARI U AKCIJI

Krajem septembra 2007. godine prosvetni radnici opštine Vršac su započeli realizaciju projekta javne promocije Nezavisnog sindikata prosvetnih radnika Vojvodine i njegovih, do sada, postignutih rezultata putem učešća u TV emisiji „Otvoreni studio“

Inicijativu za pokretanje ovog projekta dala je Jasmina Nikolić, član Opštinskog odbora i sindikalni poverenik u OŠ „Đura Jakšić“ iz Pavliša. Razgovor sa TV „Lav“, oko učešća u emisiji, obavila je Radica Radak (član Regionalne skupštine Školske uprave Zrenjanin) i ugovorila termin za učešće u emisiji – poslednji petak u tekućem mesecu, u terminu od 1800 do 1830, program uživo.

U prvoj emisiji od 28. septembra 2007. godine Olgica Lukač (član Pokrajinskog IO NSPRV) i Vasilj Milović (predsednik Regionalne skupštine Školske uprave Zrenjanin) upoznali su vršačku javnost sa dosadašnjim delovanjem sindikata i sistemom informisanja koji omogućava brz i efikasan protok informacija. U emisiji „Otvoreni studija“ od 26. oktobra 2007. godine gost je bio Ranko Hrnjaz, predsednik Pokrajinskog IO NSPRV, a u ulozi voditelja Vasilj Milović.



U prethodne dve emisije „Otvorenog studija“ težište je stavljeno na aktuelna pitanja kao što su: iznošenje predloga za korekciju koeficijena za obračun plata zaposlenih u obrazovanju, zahtev za povratak toplog obroka i regresa zaposlenima u javnim službama, reagovanja na predlog vlade da se zamrznu plate, ostvarivanje prava na jubilarne nagrade i drugih prava uposlenih u obrazovanju, a koja uposleni ostvaruju na osnovu važećih zakona

i Posebnog kolektivnog ugovora (Službeni glasnik br.86/05).

Za naredne emisije „Otvorenog studija“ predviđeno je da se, uporedo, sa iznošenjem podataka o rešavanju konkretnih problema javnost bliže upozna sa aktivnostima sekcije žena, sekcije mladih, sistemom organizovanja rada sindikata, kao i delovanjem sindikata na internacionalnom planu.

Tako će u narednom periodu vršačka javnost biti redovno obaveštavana o svim aktivnostima članova sindikata na području opštine Vršac, o svim pokrenutim inicijativama i akcijama od strane NSPRV.

Vršački prosvetari veruju da će ovim putem doprineti rešavanju brojnih problema kako u svojoj sredini tako i u okviru delovanja NSPRV i da će javno mnjenje postepeno stvoriti pozitivan odnos prema potrebi organizovanog delovanja sindikata kako bi se zaštitila prava svih zaposlenih i sprečila povreda istih.

Olgica Lukač,
član Pokrajinskog
odbora NSPRV

BUDIMO PRIJATELJI

U Dekadi Roma, međunarodna zajednica se angažuje da se što veći broj dece romskog porekla aktivno uključi u društvo. Podaci kojima raspolažu pedagozi govore da manje od 10 % romske dece ide u vrtić, da je bez osnovne škole ili samo sa četiri završena razreda 32 % dece, 29 % završi osnovnu školu, a samo 8 % ima srednjoškolsko obrazovanje. Kada se ima u vidu da tek 0,8 odsto mladih iz romske populacije ima fakultetsko obrazovanje, jasno je da treba uložiti veliki napor da se omladina motiviše. U okviru Dnevnog boravka Centra za socijalni rad postoji projekat «Budimo prijatelji» posvećen motivisanju dece većinom romskog porekla, odnosno dece iz dis-

funkcionalnih porodica da se uključe u društvo, prvenstveno završavanjem školovanja.

U okviru projekta «Budimo prijatelji» razvija se saradnički odnos i samopoštovanje, radi na otvorenosti u komunikaciji i jačanju osećaja tolerancije drugih, kako bi se razvio grupni identitet. Pokazalo se da je razvijanje grupnog identiteta veoma važno za ostatak u školovanju, jer je neophodno osećanje da je pripadanje kolektivu pozitivno. Projekat se delom realizuje u Kancelariji za evropske poslove (KEP). U januaru je Jovana Pereula iz Kancelarije za evropske poslove polaznicima projekta «Budimo prijatelji» objasnila kakve sve mogućnosti pruža internet.



ŠANSE PROPUŠTENE U DETINJSTVU, NEPOPRAVLJIVE SU!

U Srbiji je 150.000 mališana neuhranjeno, 200.000 devojčica i dečaka živi u krajnjem siromaštvu, a 78% romske dece ne završi osnovnu školu. Šta nam govori ova neumoljiva statistika? Činjenica je da u svim zemljama sveta ima dece koja žive u izuzetno teškim uslovima kao i da je naša zemlja godinama bila izložena ratovima, krizama i lošoj ekonomskoj situaciji, ali da li uopšte postoji opravdanje za zanemarivanje onih koji predstavljaju budućnost ove zemlje i od kojih sutra očekujemo da odrastu u sposobne i odgovorne građane koji će doprineti dobrobiti zajednice.

Dok nas nadležni organi, kojima je u opisu posla bavljenje ovom problematikom, uveravaju da se aktivno radi na sprovođenju Nacionalnog plana akcije za decu, koji je, podsetiću, usvojen još 2004 godine, činjenica je, da su prava velikog broja dece u našoj zemlji ozbiljno ugrožena, kao i to, da i donošenjem mnogih planova i mera u našoj zemlji iz ove oblasti, nije mnogo urađeno da se devojčicama i dečacima detinjstvo učini lakšim i lepšim. Stoga, nije na odmet, da se svi zajedno iznova podsetimo, šta su to dečja prava i šta smo mi kao društvo dužni da preduzimamo radi njihovog ostvarivanja.

Dečja prava su izraz priznanja međunarodne zajednice o postojanju posebnih potreba dece. Ona su utvrđena Konvencijom o pravima deteta usvojenom od strane Generalne skupštine UN 1989.godine. Nijedna druga konvencija u istoriji UN, u oblasti ljudskih prava, nije tako brzo prihvaćena i od tolikog broja zemalja, a svakako je u velikoj meri promenila dotadašnje poglede na shvatanje prava i sloboda deteta. Konvencija predstavlja dokument koji priznaje specifične potrebe koje dete ima, kao i prava koja mu po ovom osnovu pripadaju. Nesumnjivo je postavila osnovne standarde za dobrobit dece na različitim stadijumima njihovog razvoja. Takođe, ukazala je na to, da prava deteta nisu nešto što država ili porodica daje detetu, već da samim rođenjem ova prava pripadaju deci i niko ne može, ni pod kojim uslovima, da im ih oduzme.

Konvencija je predvidela četiri

kategorije prava:

1. PRAVA NA OPSTANAK- obuhvataju pravo na život i pravo na zadovoljavanje osnovnih, egzistencijalnih potreba;

2. PRAVA NA RAZVOJ, uključujući sve one stvari koje su nužne za normalan i potpun razvoj svih potencijala deteta;

3. ZAŠTITNA PRAVA, obuhvataju pravo deteta da bude zaštićeno od svih oblika nebrige, okrutnosti i eksploatacije,

4. PARTICIPATIVNA PRAVA, koja deci daju mogućnost da budu aktivni učesnici u životu svoje zajednice, u skladu sa svojim godinama i zrelošću.

Važno je naglasiti da Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima deteta nikako ne osporava prava roditelja da odlučuju o tome šta je najbolje za njihovu decu, već upravo obrnuto, ona nedvosmisleno potvrđuje da je najbolji interes deteta da ga odgajaju njegovi roditelji, a da država ima obavezu da im u tome pomogne. Naravno, to značajnu ulogu u osiguranju i ostvarivanju dečjih prava imaju nastavnici, kao i pripadnici drugih profesija koji u svom radu dolaze u kontakt sa decom. Stoga, oni predstavljaju ciljnu grupu kojoj se upućuju informacije vezane za ovu temu. Ali, isto tako, suštinu Konvencije i koncepta dečjih prava, treba da poznaju u najvećoj mogućoj meri i sama deca. Poznajući i razumevajući blagovremeno sva prava, koja im pripadaju samim rođenjem i garantuju Konvencijom, deca će sazrevati u odgovorne osobe koje će znati da poštuju i tuđa prava i da se bore za što doslednije ostvarivanje svojih. Takođe, bitno je znati da prava deteta ne znače apsolutnu slobodu činjenja. Suština dečjih prava je u tome da se deci obezbedi život i razvoj u sigurnosti, zdravom okruženju, da bi mogli da ostvare sve svoje potencijale i daju doprinos društvu, i kao deca i kao odrasli.

Prihvatimo koncept dečjih prava kao svakodnevnu praksu, radimo na njegovom popularisanju, jer, kažu stručnjaci, šanse propuštene u detinjstvu, nepopravljive su!

Jelena Đikanović

SIROMAŠTVO PREPREKA ZA ŠKOLOVANJE

„Trenutno u Srbiji u hraniteljskim porodicama živi 3.714 dece što je 90 odsto više nego 2003. godine. Ministarstvo rada i socijalne politike je ove godine izdvojilo 920 miliona dinara, a već za sledeću planira da u ovaj vid socijalne zaštite uloži milijardu i po dinara“, izjavio je ministar za rad i socijalnu politiku Rasim Ljajić.

Ljajić je iskoristio priliku da pozove i druge porodice i firme da se uključe u akciju stipendiranja učenika i studenata, jer „njima je ukradeno detinjstvo, ne dajmo da im bude oteta i mladost. Svi oni

ne traže pomoć i sažaljenje, već podršku“.

Trenutno u Srbiji studira 120 dece iz hraniteljskih porodica, međutim, možda je uznemirujući podatak da u našoj zemlji danas živi 1.660.000 mladih do 18 godina, da je 400.000 njih pogođeno siromaštvom, a da 200.000 živi ispod granice egzistencijalnog minimuma.

Humanitarnoj akciji pomoći hraniteljskim porodicama priključila se i firma „Hipo Alpe Lizing“ koja je odlučila da finansira školovanje šestoro dece koja su ove godine krenula na studije.

POLA MLADIH NEZAPOSLENO Obeležen Svetski dan borbe protiv siromaštva

Ministarka za omladinu i sport u Vladi Republike Srbije Snežana Samarčić Marković rekla je, povodom 17. oktobra Svetskog dana borbe protiv siromaštva, na skupu održanom u Narodnoj Skupštini, da je u Srbiji 47% mladih nezaposleno. Ona je apostrofirala i žalosnu činjenicu „da su mladi u Srbiji marginalizovana grupa“, kao i da su „naročito ugroženi mladi sa invaliditetom i mladi iz nerazvijenih područja“. „Najveći deo mladih nema odgovarajuće obrazovanje i upućeno je na „sivo tržište rada“, nemaju rešeno stambeno pitanje i produženo žive s roditeljima. Oni koji imaju obrazovanje teško dolaze do posla“ – rekla je Markovićeva. Ona je navela i da „nijedna politika za povećanje nataliteta ne može uspeti ako su mladi siromašni“.

Ministarstvo za omladinu i sport predstavlja institucionalni okvir za sprovođenje „omladinske politike“, ali je i pored toga Srbija jedina zemlja u regionu koja još nema Strategiju za mlade. Očekuje se da će, konačno, Strategija biti gotova do kraja godine i da će se početi sprovođiti od marta naredne godine.

Stalni koordinator Ujedinjenih nacija u Srbiji Lens Klark istakao je da ukoliko Srbija želi da ostane „privredno vitalna mora obratiti više pažnje na mlade ljude“ i dodao da se više pažnje treba posvetiti obrazovanju mladih, naročito mladih s posebnim potrebama. On je naveo da je u celom svetu „po-

ložaj mladih delikatan jer nejednakost raste“ i podsetio da je 25 odsto svetske populacije starosti između 15 i 24 godine.

Dan borbe protiv siromaštva obeležava se širom sveta i prati ga čitanje poruke solidarnosti, uz simbolično ustajanje u okviru akcije „Ustani i progovori protiv siromaštva i nejednakosti“. Ova poruka pročitana je i u Skupštini Srbije. „Mi stojimo jer odbijamo da prihvatimo još izgovora u svetu u kojem 50.000 ljudi umre svakog dana zbog ekstremnog siromaštva i sve većeg jaza između bogatih i siromašnih“, navodi se između ostalog u poruci. U poruci se apeluje na vlade država u svetu i druge međunarodne aktere da se pridržavaju obećanja iz Milenijumske deklaracije o iskorenjivanju siromaštva.

Više od milijardu ljudi u svetu živi s prihodima nižim od jednog dolara dnevno.

Predsednik RS Boris Tadić izjavio je u povodu, Dana borbe protiv siromaštva, da se protiv siromaštva treba boriti donošenjem zakona, otklanjanjem blokada za razvoj, novim investicijama u infrastrukturu i otvaranjem novih radnih mesta. Tadić je najavio i da će vrlo brzo izaći s nekoliko ekonomskih mera i jasnih pravaca razvoja u narednih „pet plus pet godina“ i istakao da je veoma važno da za njihovo sprovođenje dobije podršku građana „jer je ubeđen da će upravo taj plan na kraju građanima doneti bolji život“.

ŠTA JE STARIJE – KOKA ILI JAJE?

Kako nakon rastave zadržati i miraz i u braku stečenu imovinu Vojvodani najureni, nek se pripreme sledeći



Bez obzira na diskretnu šaljivost naslova ovog teksta ili novonastalu sumornu situaciju u kojoj se nalaze sindikati, ali i društvo, molimo poverenike sindikata da ga pažljivo pročitaju i o istom prvenstveno obaveste članove sindikata u svojoj školi/ustanovi i (po potrebi) upravu škole. Naime, duže vreme naše bivše kolege iz GSPRS „Nezavisnost“ upućuju direktorima (!!!?) i šefovima obračunske službe u školama dopise o isključenju većeg broja članova Glavnog odbora iz GSPRS „Nezavisnost“ i dopise o (nekoj novoj-drugečijoj) naplati članarine. Ovim postupkom oni očigledno žele da zadrže članarinu, a ne i članove sindikata, ne vodeći računa da su ovakvi potezi ne samo nekorektni, već i zakonom kažnjivi. Dok dopisi vd predsednika „Nezavisnosti“ u sebi sadrže elemente krivičnih dela pretnje i nagovaranja direktora na neustavne i nezakonite radnje, dotle je dopis koji je potpisao potpredsednik M. Vasiljević najgrublji falsifikat jer odluka o raspodeli članarine takva kakvom je predstavljao Vasiljević nikad nije ni doneta, o čemu postoje verodostojni zapisnici GO GSPRS „Nezavisnost“. Uostalom o svemu će svoju konačnu reč reći nadležni sudovi.

Svi navodno isključeni članovi GO GSPRS „Nezavisnost“ sa teritorije APV su ustvari samo zastupali stavove Sindikata koji ih je i delegirao - NSPRV, pa samim tim nije postojao ni jedan razlog za takav postupak GSPRS i UGS „Nezavisnost“, niti (po statutu) GO može isključiti iz članstva bilo kog člana, već to može samo učiniti njegova sindikalna organizacija u školi. Izgleda da neko (čitaj: otuđeno i birokratizovano rukovodstvo UGS-a) namerava da, umesto delegiranja predstavnika u više organe sindikata, uvede svojevrsnu sindikalnu autokratiju time što će podobne postavljati, a ne, kao i dosad, izabrane predstavnike pojedinih sredina (čitaj: regija, pokrajina, gradova i školskih uprava) samo verifikovati nakon izbora provedenih u njihovim sredinama. Uostalom to smo imali prilike da vidimo i na VI Kongresu UGS-a gde je polovina delegata bila iz reda onih koji su na neki način zaposleni u UGS-a, a preostali su u stvari bili „pravni“ delegati granskih sindikata, doduše ne i po pravilnom paritetnom principu.

Napominjemo da ovdje nije reč o stvaranju novog sindikata, kako se bezuspešno pokušava podmetnuti delegatima Skupštine NSPRV koja je održana 15. decembra, već da je legalna Skupština donela odluku o izlasku ovog Sindikata iz GSPRS „Nezavisnost“ i UGS „Nezavisnost“, na isti način kako je to pre nešto više od 7 godina i donela u maju 2000-te godine.

Kako je moguće da smo tada mogli kolektivno da postanemo članovi GSPRS „Nezavisnost“, a da nam se to sada osporava.

Podsećamo da smo tada bili puni entuzijazma i volje da stvorimo sindikat nezavisan od svake vlasti, pa čak i one koja se predstavlja kao demokratska, a ne da se pretvorimo u svoju suprotnost – drugi državni sindikat. Kako su se prosvetni radnici u APV prvi put organizovali u Nezavisni sindikat prosvetnih radnika još davne 1989. godine i izuzetno dobro funkcionisali ranih 90-tih godina, dok je finansiranje obrazovanja u APV bilo izovno pravo pokrajinske izvršne i prosvetne vlasti, a GSPRS „Nezavisnost“ osnovan tek 1992. godine, pod imenom Nezavisni sindikat prosvetnih radnika Srbije, jasno je ko je „stariji brat“.

U vremenu koje je usledilo i zbog centralizacije sredstava za obrazovanje u narednom periodu, sindikalni pokret se ponovo vratio većinski u okviru tzv. državnog sindikata (Samostalnog). Sledeće turbulencije na „sindikalnom nebu“ usledile su krajem 1996. i početkom 1997. godine između tada većinskog državnog (Samostalnog) sindikata i manjinskih, alternativnih sindikata (GSPRS „Nezavisnost“ i SPRV). To vreme, ustvari neponovljivo za stvaranje drugačije sindikalne scene, donelo je i Veliki štrajk sa potpunom obustavom rada u kojem su učestvovali gotovo svi prosvetari i koji je bio ujedno poslednji veliki štrajk, jer su svi budući protesti ustvari bili u okviru tzv. zakonskog štrajka sa minimumom procesa rada, koji nije nikoga posebno brinuo, a nije ni donosio nikakav poseban rezultat.

Tadašnji štrajk poveo je deo SPRV-a iz Zapadnobackog okruga, tačnije 28 škola iz Sombora i okoline. Nažalost, marifetlucima tadašnje Marjanovićeve vlade, prosvetni radnici su ostali „kratkih rukava“, a sukobi na alternativnoj sindikalnoj sceni su se nastavili i iznedrili Koordinacioni odbor nezavisnih sindikata koji je okončan formiranjem USPRS. Nažalost, USPRS nije završio konstituisanje kao granski sindikat, već je ostao konfederacija (opštinskih organizacija) na granskom nivou.

Zbog neslaganja sa rukovodstvom SPRV i finansijskih malverzacija rukovodstva SPRV, somborski ograna potpomognut sa kolegama iz Subotice, Apatina i Odžaka, osnovao je 1997. NSPRV (Nezavisni sindikat prosvetnih radnika Vojvodine) koji je na taj način postao i najveći alternativni sindikat prosvetnih radnika u Srbiji. Uvažavajući činjenicu da samo oni koji su reprezentativni na nacionalnom nivou i pozitivne društvene trendove u 2000-toj godini je Skupština ovog Sindikata donela odluku da kolektivno pristupi GSPRS „Nezavisnost“. Naredne godine postale su afirmativne i za NSPRV i za GSPRS, jer su od raspadnutog GSPRS „Nezavisnost“ iz koga su čelnici UGS „Nezavisnost“ naprosto „najurili“ tadašnje rukovodstvo grane (Aleksandra Dukića, Željka Repca i druge) stvorili, tokom narednih godina, reprezentativnu organizaciju, sa preko 20.000 članova i gotovo 600 povereništava, od čega je više od 1/3 bilo u Vojvodini.

Nažalost, sva obećanja o decentralizaciji UGS-a i autonomiji grane u konfederaciji, kao i decentralizacija grane prema načinu organizovanja Ministarstva prosvete, ostala su samo pusta obećanja. I dalje su bile prisutne tendencije da se iz UGS-a (čitaj: udarne trojke – Čanak, Stojilković, Luković) i dalje upravlja drugim granskim sindikatima. Ako svemu ovom dodamo stalno prisutne ambicije kolega iz granskog sindikata metalaca za liderstvom u UGS „Nezavisnost“ i mešanju u rad drugih grana i izazivanje incidenta i turbulencija unutar drugih grana po principu kontrolisanog sukoba niskog intenziteta i po principu da „piromani gase požar koji su sami izazvali“, jasno je da su prosvetni radnici, u ovom slučaju iz Vojvodine, dobro procenili da njihov sindikat sve manje postaje njihov, a sve više tuđ i to u vreme kada ih očekuje najteži „domaći zadatak“ - racionalizacija mreže ško-

la i broja odeljenja (čitaj: gubitak velikog broja radnih mesta). Iz tog razloga, Skupština je donela jedinu odluku koju je i mogla, a to je da se privremeno skloni „ispod šape“ privatnog interesa imenovane trojke i interesa metalaca, koji očigledno i dalje žive u zabludi da su na sindikalnoj sceni oni dominantni i da oni treba da o svemu odlučuju.

Ovim odlukama Skupštine NSPRV se istovremeno stvorila istorijska šansa da se sindikalna scena prekomponuje na način kao što je to već učinjeno u razvijenim industrijskim demokratijama, gde je povučena jasna linija razgraničenja između grupacija sindikata javnih službi u ekspanziji i industrijskih sindikata u eroziji. NSPRV će u narednom periodu svoje snage uključiti prvenstveno na objedinjavanje svih nezadovoljnih grupacija i frakcija koje su spremne da prave sindikat u funkciji i za interes zaposlenih u obrazovanju, a zatim i da pomognu formiranje saveza nezavisnih sindikata javnih službi Vojvodine i Srbije. O drugim vrstama saveza, međusindikalnih sporazuma ili akcionih sporazuma sa industrijskim sindikatima, zasad se ne razmišlja, što ne znači da prosvetari i dalje, uvažavajući princip solidarnosti, neće pomoći ovoj grupaciji da se organizuju na način kako i sami žele da se organizuju i kako su organizovani sindikati u svetu. Nešto je sasvim sigurno, a to je da se prosvetari više nikad neće naći u savezu ili centrali koja košta 21%, odnosno najviše na svetu, a da za to ne dobijaju zadovoljenje onih potreba i onu vrstu usluga koja je u sindikatima uobičajena, već moraju preuzeti te obaveze na sebe i time za istu stvar plaćati 2 puta ili u organizaciji iz koje iz neko može isključiti i pored volje i interesa onih koji su ih delegirali.

Poštovane kolege, molimo vas da postupite po odlukama Skupštine NSPRV i u skladu sa dopisima koje smo Vam ranije mi uputili, a da ne nasedate provokacijama koje stižu iz naše bivše organizacije – GSPRS „Nezavisnost“, koji su i ovim pokazali, i to na najneprimereniji način, da im nije stalo do članova i zadovoljenja njihovog interesa, već samo do naše članarine. Uostalom da to funkcioniše ne bi UGS-u stizala članarina iz svega četvrtine članstva od oko 18000 članova koliko ih (na papiru) navodno ima UGS i to ne u 21% iznosu koliko su inače izdajali vojvodanski prosvetarski sindikati nego znatno manje. Istine radi; prema podacima dobijenim upravu od potpredsednika Vasiljevića, inače zaduženog za sektor finansija u GSPRS, najveće iznose članarine su uplaćivali i najurednije plaćali i UGS-u i grani bili su upravu vojvodanski RKO te bi stoga svoj angažman Vasiljević mogao iskoristiti da manje disciplinovane i nedisciplinovane RKO ŠU iz uže Srbije disciplinuje nego li što poseže za tuđim parama. Ostaje, ipak, pitanje da će mu za to ostati vremena, snage i entuzijazma pošto je čovek dobarano vremešan, već jednom nogom u penziji ili čemo to uskoro i na čelu GSPRS „Nezavisnost“ imati penzionera. Da li je to dobra ili loša varijanta za sindikalni pokret i članove „Nezavisnosti“ najbolje znaju kolege iz USPRS pošto tamo, već duži period, sindikat (pred)vodi penzionisani kolega M. Skrbonja.

Nadajući da ste kreativno i na lično zadovoljstvo iskoristili rastup koristim priliku da Vam poželim uspeh u drugom polugodu ove školske godine. Za uspeh na sindikalnom planu ipak će trebati mnogo više. Uostalom neuspešni pregovori (i uspešani!!!) štrajk koji su okončani krajem prethodne godine oko politike plata koji ne garantuju da će plate biti realno sačuvane, ministarstvo koje će se izgleda pre rasturiti nego li se uopšte kompletiralo, vlada koja pred gotovo izvesnim padom, „školski“ zakoni koji su na čekanju još od septembra 2007. god. „treći krug“ otpremnina koga (ne)će biti, racionalizacija mreže škola i broja odeljenja koja je neminovna, kao da najavljuju „vuna vremena“ za zaposlene u prosveti i mnogo posla za sindikate prosvetnih radnika.

Hadži Zdravko M. Kováč

POČNI DA PREGOVARAŠ

Centar za razvoj građanskog društva „Milenijum“ krenuo je sa realizacijom nastavka projekta „Počni da pregovaraš“ sa namerom da organizovanjem sigurnih, smislenih, interkulturnih diskusija kroz simulaciju međunarodnih pregovora omogućiti studentima da razvijaju veštine neophodne za razvoj dijaloga o osetljivim temama u okvirima jugoistočne Evrope.

U ovom ciklusu projekta uključeni su mladi ljudi iz univerzitetskih centara Skoplja, Tirane, Prištine, Sarajevo, Podgorice i Niša. Sve dodatne detalje o projektu možete pronaći na adresi www.milenijum.org

AMERIČKI SAN

Preko sto novosadskih srednjoškolaraca 30. oktobra je došlo u Gimnaziju „Jovan Jovanović Zmaj“ na testiranje radi učešća u američkom omladinskom leaderskom programu razmene „Smajli“, koji finansira američki „Stejt department“. Reč je projektu koji omogućava učenicima srednjih škola u Srbiji da provedu jednu školsku godinu u Sjedinjenim Američkim Državama. Učenici koji prođu konkurs živeće u američkim porodicama i pohađaće američke srednje škole počev od jeseni 2008. godine.

Gužve su bile očekivane, kao i trema koja je bila vidna među srednjoškolcima. Mali broj učenika došao je s roditeljima, dok su neki na testiranje došli i bez dokumenata. Zaboravili su ih od silne treme. Bez obzira na sve, oni učenici koji su na testiranje došli spremni bili su podeljeni u nekoliko grupa.

Testiranje vrši u tri kruga. Prvi, koji je trajao 15 minuta, ustvari je opšti test znanja engleskog jezika i on je preduslov za drugi test, koji je trajao puna tri sata. Učenike koji prođu drugi krug testiranja pozvaće američki savet. U trećem krugu će učenici biti intervjuisani od strane predstavnika programa „Smajli“. Finaliste bira nezavisna komisija u Vašingtonu. Konačni rezultati biće dostupni u aprilu 2008. godine. Svim dobitnicima stipendija obezbeđeni su povratna karta i džeparac za životne troškove. Učenici će dobiti medicinsko osiguranje koje ne uključuje lečenje prethodnih zdravstvenih problema. Program će učenicima omogućiti da nauče nešto o građanskim dužnostima i društvenim aktivnostima, da vide kako se demokratija sprovodi u Sjedinjenim Državama, kao i da podočie Amerikance o svojoj zemlji i kulturi. Nakon završetka, učenici će postati deo mreže bivših učesnika programa i raditi na unapređenju svog društva putem društvenih aktivnosti i promovisanja građanskog društva.

GODINE JEDNAKIH MOGUĆNOSTI ZA SVE

Povodom evropske „Godine jednakih mogućnosti za sve“, novosadsko udruženje studenata sa invaliditetom u saradnji sa Kulturnim centrom Novog Sada i Studentskim kulturnim centrom po peti put organizovalo je, u novembru, Filmsku manifestaciju „Uхвати sa mnom ovaj dan!“. Manifestacija je međunarodnog karaktera i pored projekcije filmova na temu „Život, aktivnosti i dostignuća osoba sa invaliditetom“, obuhvata održavanje tribina odnosno razgovora sa autorima filmova i radionice vezane za osnove filmskog jezika.

Osnovni ciljevi Filmske manifestacije su: informisanje javnosti o aktivnostima, dostignućima, položaju i načinu funkcionisanja osoba sa invaliditetom, prepoznavanje sopstvenog identiteta i potencijala, bolje razumevanje i prihvatanje različitosti i uticaj na medije radi adekvatnijeg praćenja aktivnosti u kojima učestvuju osobe sa invaliditetom.

„Nadamo se da će Romi, zahvaljujući efektima ovakvih projekata biti u prilici da, kao i svi drugi vojvodani, stvore osnove za bolji život i održivi razvoj sopstvene populacije“ rekao je tom prilikom pokrajinski sekretar za obrazovanje i kulturu dr Zoltan Jegeš.

SAMO SEDAM KANCELARIJA ZA MLADE

Mladi iz 10 opština u Srbiji pripremaju se na obrazovnom treningu u Sremskim Karlovcima za rad u lokalnim kancelarijama za mlade, čije je otvaranje predviđeno Nacionalnom strategijom Ministarstva za omladinu i sport. Petodnevni obrazovni trening, koji je počeo 21 januara, pohađaju predstavnici nevladinog sektora i omladinskih organizacija iz Čoke, Bečeja, Odžaka, Ljiga, Smedereva, Kragujevca, Leskovca, Medveđe i beogradskih opština Vračar i Palilula. Zanimljivo je da od 168 opština u Srbiji, samo sedam ima kancelarije za mlade. Posle teorijske obuke, praktični deo treninga biće sproveden u lokalnim zajednicama, gde će se mladi pripremiti za otvaranje kancelarija u svojim mestima, a to će biti finansirano sredstvima iz Nacionalne strategije za mlade.

Cilj treninga je motivacija mladih za aktivnije učešće u lokalnim zajednicama i upoznavanje s mogućnostima koje im nude omladinski programi. Na osnovu dosadašnjih iskustava, najveći problem mladih u manjim sredinama je nedostatak adekvatnih radnih mesta, što prouzrokuje odliv školovanih kadrova u veće gradove i inostranstvo.

Trening za implementaciju omladinske politike organizovali su i podržali novosadski Centar za omladinski rad, pokrajinska Skupština i Izvršno veće Vojvodine, Ministarstvo za omladinu i sport, kao i nevladine organizacije „Forum Syd“ i „Balkans Programme“.

OBRAZOVANJE ROMA

U okviru ciklusa od pet okruglih stolova na opštu temu „Obrazovanje Roma u Kragujevcu“, a u cilju sprovođenja „Strategije za obrazovanje Roma“ održan je 3-ći po redu okrugli sto na temu „U sistemu, a van sistema: romski jezik, tradicija i kultura u školama u Kragujevcu“ Okrugli sto je održan u Svečanoj sali gradske uprave Kragujevac. Organizatori su bili; Fond za razvoj romske zajednice i Romski Informativni Centar (RIC).

Uvodničari su bili: prof. dr Svenka Savić, redovni profesor psiholingvistike na Katedri za srpski jezik i lingvistiku, Filozofskog fakulteta, Univerziteta u Novom Sadu i koordinatorka Škole romologije, Univerziteta u Novom Sadu i Rajko Ranko Jovanović, predsednik asocijacije romskih nastavnika Vojvodine, član pokrajinskog prosvetnog saveta Vojvodine. G-đa Savić je predstavila; „Školu romologije na Univerzitetu u Novom Sadu“, a g-din Jovanovića je govorio o: „Nastavi romskog jezika u školama u Vojvodini“.

Jednodnevnom okruglom stolu bili su i prisutni predstavnici osnovnih i srednjih škola, Školske uprave, predstavnici lokalne samouprave, Crvenog krsta, Nacionalne službe za zapošljavanje, prosvetne inspekcije i predstavnici NVO-a.

OTVOREN DOSITEJEV MUZEJ

Prvi srpski ministar prosvete Dositej Obradović (1742–1811) u svom rodnom Čakovu, u rumunskom delu Banata, dobio je muzej. Smešten u Dositejevoj rodnoj kući, 21. decembra muzej su svečano otvorili ministar prosvete dr Zoran Lončar i Miodrag Babić, predsednik Skupštine Zadužbine „Dositej Obradović“. Povod je 200 godina od dolaska velikog prosvetitelja u Srbiju, a ministar Lončar, koji je ujedno i predsednik Organizacionog odbora Vlade Srbije za obeležavanje ovog jubileja, istakao je u Čakovu da Srbija i dva veka nakon Dositejevog povratka „još uvek vodi veliku bitku i ulaže napore za svoje dostojno mesto među razvijenim svetom“.

Događaj u Čakovu je okupio mnogo uglednih zvanica iz Srbije i Rumunije. Posle svečanosti u Čakovu, ministar Lončar je prisustvovao Svečanoj akademiji „Tragom Dositejevih putovanja“, održanoj u srpskoj teoretskoj gimnaziji „Dositej Obradović“ u Temišvaru. Lončar je u obraćanju prisutnima istakao da će se od sledeće školske godine, u kalendaru školskih ekskurzija Ministarstva prosvete, naći i poseta Dositejevoj rodnoj kući u Čakovu, kao i obilazak srpske Gimnazije u Temišvaru. Usledio je bogat kulturno-umetnički program.



IPAK, BILA JE TO DOBRA GODINA!

Realan rast zarada veći od 15,6%

Novembar 2007. godine

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2007. godine, iznosila je 41010 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u oktobru 2007. godine, no-

minalno je veća za 2,32%, a realno je veća za 0,71%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2007.

godine, iznosila je 29373 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u oktobru 2007. godine, nominalno je veća 2,27%, a realno je veća za 0,66%.

	Prosečna zarada		Indeksi nominalnih zarada		Proseč. zarada bez poreza i doprinosa		Indeksi nominalnih zarada bez poreza i doprinosa	
	XI 2007	I - XI 2007	X 2007/ XI 2007	I-XI 2007/ I-XI 2006	XI 2007	I -XI 2007	XI 2007/ X 2007	I-XI 2007/ I-XI 2006
Republika Srbija	41010	37909	102,32	122,67	29373	27161	102,27	128,55
Centralna Srbija	41015	37836	103,01	123,42	29380	27115	102,94	129,28
Vojvodina	40998	38108	100,50	120,68	29355	27287	100,52	126,63
Grad Beograd	50919	47356	102,43	121,54	36405	33872	102,38	126,90

Decembar 2007. godine

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u decembru 2007. godine, iznosila je 48122 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u novembru 2007. godine, no-

minalno je veća za 17,34%, a realno je veća za 15,61%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u decembru 2007.

godine, iznosila je 34471 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u novembru 2007. godine, nominalno je veća za 17,36%, a realno je veća za 15,63%.

Period decembar 2006. - decembar 2007.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u decembru 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u decembru 2006. godine, no-

minalno je veća za 16,54%, a realno je veća za 4,15%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u decembru 2007. godine, u odnosu na

prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u decembru 2006. godine, nominalno je veća za 21,95%, a realno je veća za 8,98%.

Period januar 2007. - decembar 2007.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - decembar 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u periodu januar - decembar 2006.

godine, nominalno je veća za 22,05%, a realno je veća za 14,07%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - de-

cembar 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar - decembar 2006. godine, nominalno je veća za 27,88%, a realno je veća za 19,51%.

	Prosečna zarada		Indeksi nominalnih zarada		Proseč. zarada bez poreza i doprinosa		Indeksi nominalnih zarada bez poreza i doprinosa	
	XII 2007	I - XII 2007	XI 2007/ XII 2007	I-XII 2007/ I-XII 2006	XII 2007	I -XII 2007	XII 2007/ XI 2007	I-XII 2007/ I-XII 2006
Republika Srbija	48122	38744	117,34	122,05	34471	27759	117,36	127,88
Centralna Srbija	47689	38641	116,27	122,63	34170	27691	116,30	128,44
Vojvodina	49295	39024	120,24	120,47	35287	27942	120,21	126,38
Grad Beograd	59897	48395	117,63	120,66	42901	34620	117,84	126,00

Indeksi realnih zarada bez poreza i doprinosa

Indeksi realnih zarada bez poreza i doprinosa	XII 2007/ XI 2007	XII 2007/ XII 2006	XII 2007/ Ø 2006	I-XII 2007/ I-XII 2006
Republika Srbija ukupno	118,90	109,37	137,59	117,34
Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda	109,85	108,68	126,69	111,34
Ribarstvo	139,09	154,15	141,92	90,12
Vađenje ruda i kamena	101,77	108,86	120,40	119,80
Prerađivačka industrija	124,23	119,10	138,22	116,15
Proizvod el. energije, gasa i vode	108,92	99,74	125,00	119,88
Građevinarstvo	107,30	108,67	130,34	118,69
Trgovina na veliko i malo, opravka	116,88	99,96	137,82	118,52
Hoteli i restorani	110,61	121,14	150,31	132,14
Saobraćaj, skladištenje i veze	97,06	93,70	109,09	111,57
Finansijsko posredovanje	124,79	125,42	153,93	123,22
Posl. sa nekretninama i iznajmljivanjem	102,80	102,43	123,59	120,53
Državna uprava i soc. osiguranje	110,86	99,26	120,27	111,86
Obrazovanje	109,72	104,11	124,51	114,79
Zdravstveni i socijalni rad	144,63	105,59	175,93	123,51
Komunalne, društvene i lične usluge	108,42	98,57	115,09	111,46

Cene izmakle kontroli

Cene na malo roba i usluga u Republici Srbiji u decembru 2007. godine u proseku su više za 1,3% u odnosu na prethodni mesec (cene roba su više za 1,7%, a cene usluga za 0,3%). U odnosu na decembar 2006. godine cene na malo povećane su za 10,1%. U

2007. godini cene na malo u proseku su povećane za 6,8% u odnosu na 2006. godinu.

Troškovi života u Republici Srbiji u decembru 2007. godine u odnosu na prethodni mesec u proseku su viši za 1,5%. U odnosu na decembar 2006. godine troškovi života povećani

su za 11,9%. U 2007. godini troškovi života u proseku su povećani za 7,0% u odnosu na 2006. godinu. Razlika između indeksa cena na malo i indeksa troškova života je posledica različitog uticaja rasta cena pojedinih artikala na formiranje ovih indeksa.

KAKO SE UTVRĐUJE IZNOS OTPREMINE?

PITANJE: Da li zaposlenom za čijim radom je prestala potreba pripada otpremnina?

ODGOVOR: Član 39. stav 1. Ugovora sadrži odredbu prema kojoj zaposlenom za čijim radom je prestala potreba, ako mu se nije moglo obezbediti nijedno pravo iz člana 37. Ugovora (raspoređivanje na drugo radno mesto, prekvalifikacija ili dokvalifikacija), može prestati radni odnos, s tim što mu se mora isplatiti otpremnina najmanje u visini utvrđenoj Zakonom o radu (član 158. stav 2.), odnosno u skladu sa socijalnim programom Vlade, prema izboru zaposlenog. Radni odnos se ne sme otkazati pre nego što rešenje kojim je utvrđeno da je prestala potreba za radom zaposlenog, odnosno da je on ostao neraspoređen, postane konačno.

Pravo na konačnu naknadu po prestanku radnog odnosa utvrđeno je članovima od 108. do 124. Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Službeni glasnik RS“, broj 71/03). Novčana naknada utvrđuje se u visini od 60% za prva tri meseca korišćenja prava na novčanu naknadu, odnosno od 50% za preostalo vreme za koje je utvrđeno pravo na novčanu naknadu, i to od osnovice koju čiji prosečna zarada ili naknada zarade koja je nezaposlenom isplaćena u skladu sa zakonom u poslednjih šest meseci koji prethode mesecu u kojem je prestalo osiguranje. Novčana naknada se isplaćuje u trajanju od tri do 24 meseca, u zavisnosti od staža osiguranja i godina života nezaposlenog, a ovo vreme se produžuje za vreme privremene sprečenosti za rad, kao i za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada zbog posebne nege deteta (prema propisima o radu), kao i za vreme dodatnog obrazovanja i obuke.

PITANJE: Da li postoji i koji je rok za isplatu otpremnine i drugih primanja?

ODGOVOR: Zakon o radu, u članu 158. stav 1, obavezuje poslodavca da pre otkaza ugovora o radu, odnosno pre otkazivanja radnog odnosa po osnovu prestanka potrebe za radom zaposlenog, zaposlenom isplati pripadajuću otpremninu. Što se tiče neisplaćenih zarada, naknada zarada i drugih primanja, na koje je zaposleni kojem, iz bilo kog razloga, prestaje radni odnos, stekao pravo do dana prestanka radnog odnosa, zakon u članu 186. obavezuje poslodavca da isplatu takvih primanja zaposlenom izvrši u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa.

Ugovor u članu 39. stav 2. sadrži istovetnu obavezu za poslodavca u pogledu roka za isplatu otpremnine zaposlenom kojem radni odnos prestaje zbog prestanka potrebe za njegovim radom – poslodavac treba da otpremninu isplati pre dana prestanka radnog odnosa. U pogledu drugih zaostalih primanja (plate, naknade plate i drugih primanja), Ugovor zaposlenog stavlja u povoljniji položaj nego Zakon o radu – i ta primanja treba da budu isplaćena pre dana prestanka radnog odnosa, a ne, kako propisuje navedeni zakon, u roku od 30 dana od tog dana.

Ako ustanova zaposlenom za čijim je radom prestala potreba, odnosno koji je ostao neraspoređen, ne isplati otpremninu, pre otkazivanja radnog odnosa, čini prekršaj iz člana 276. stav 1. tačka 2) Zakona o radu, za koji će inspektor rada ustanovi na licu mesta naplatiti novčanu kaznu u iznosu 20.000 dinara, dok će odgovorno lice ustanove na licu mesta platiti kaznu od 5.000 dinara.

PITANJE: Koliko iznosi naknada zarade za vreme porodijskog odsustva, kako se obračunava i ko je dužan da je isplati?

ODGOVOR: Prema članu 1. stav 1. Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom, naknada zarade za porodijsko odsustvo, obračunava se i isplaćuje u visini osnovne zarade zaposlenog za mesec koji prethodi mesecu u kome otpočinje korišćenje odsustva, uvećane po osnovu vremena provedenog na radu za svaku punu godinu rada osvařenu u radnom odnosu, a najviše do pet prosečnih mesečnih zarada u Republici. Pun iznos naknade zarade pripada onim licima, koji su neposredno pre ostvarivanja ovog prava bila u radnom odnosu, odnosno samostalno obavljala delatnost više od šest meseci neprekidno. Mesečni iznos naknade zarade ne može biti manji od minimalne zarade utvrđene za mesec u kojem se vrši isplata. Licima koja su bila u radnom odnosu, odn. samostalno obavljala delatnost, neprekidno i neposredno pre ostvarivanja ovog prava od tri do šest meseci pripada 60%, a licima koja su bila u radnom odnosu, odnosno samostalno obavljala delatnost pre ostvarivanja prava do tri meseca, pripada 30% od iznosa naknade zarade. Obračun i isplatu naknade zarade vrši poslodavac istovremeno sa obračunom i isplatom zarada zaposlenima.

Poslodavac je dužan da opštinskoj odn. gradskoj upravi dostavi potvrdu o visini osnovne i uvećane zarade zaposlenog, obračun zarade koji je dužan da dostavi zaposlenom, u skladu sa zakonom, za poslednja tri meseca koja prethode mesecu u kome otpočinje odsustvo, kao i potvrdu o kretanju prosečne mesečne zarade kod poslodavca za poslednja tri meseca koja prethode mesecu u kome otpočinje odsustvo. Opštinska odn. gradska uprava vrši prenos sredstava obezbeđenih u budžetu Republike. Znači, sve što poslodavac isplati za zaposlenog po osnovu porodijskog odsustva, refundira mu se. Naknadu zarade ostvaruje i otac, jedan od usvojitelja, hranitelj odn. staratelj deteta, kada u skladu sa propisima o radu koristi porodijsko odsustvo, odsustvo sa rada radi nege deteta i odsustvo sa rada radi posebne nege deteta.

JĐ

PITANJE: Da li član sindikata „Nezavisnost“, koji u radno-pravnom sporu zbog otpuštanja sa posla, može da bude član organa sindikata, predsednik IO u ustanovi i da li ima pravo prisustvovanja sednicama Školskog odbora, kao predstavnik sindikata

ODGOVOR: U vezi vašeg dopisa od 07.11.2006. godine, u kome tražite mišljenje – da li član sindikata „Nezavisnost“, koji u radno-pravnom sporu zbog otpuštanja sa posla, može da bude član organa sindikata, predsednik IO u ustanovi i da li ima pravo prisustvovanja sednicama Školskog odbora, kao predstavnik sindikata, daje se sledeće mišljenje.

Na osnovu čl. 206. Zakona o radu („Sl. glasnik RS“, br. 24/05 i 61/05), zaposlenima se jamči sloboda sindikalnog organizovanja i delovanja, bez odobrenja, uz upis u registar. Na osnovu konvencije br. 87. Međunarodne organizacije rada o sindikalnim slobodama i zaštiti sindikalnih prava, utvrđena je sloboda sindikalnog organizovanja, kao i pravo zaposlenih da bez izuzetka i prethodnog odobrenja obrazuju organizacije sindikata, uz ispunjenje jedinog uslova – upis sindikalnih organizacija kod nadležnog organa.

Ustav Republike Srbije, čl. 55. zagarantovana je sloboda sindikalnog organizovanja i delovanja zaposlenima i bez odobrenja, uz upis kod nadležnog organa.

Pravilnikom o upisu sindikalnih organizacija u registar („Sl. glasnik RS“, br. 6/97, 49/2000 i 18/2001), propisan je način i postupak upisa sindikalnih organizacija u registar, promena naziva sindikata i sedišta, kao i brisanje sindikata iz registra.

Način sindikalnog organizovanja, postupak učlanjenja u sindikat i druga pitanja vezana za organizaciju i rad sindikata delimično su uređena Zakonom o radu, ali se detaljno uređuju statutom i drugim aktima organizacije. Uslovi za učlanjenje utvrđuje se aktima sindikalnih organizacija, a zaposleni su slobodni da odluče da li će pristupiti određenoj sindikalnoj organizaciji pod uslovima utvrđenim aktima te sindikalne organizacije. Na osnovu čl. 207. Zakona o radu, zaposleni pristupa sindikatu potpisivanjem pristupnice. Shodno navedenom članu Zakona poslodavac je dužan da za zaposlenom koji je član sindikata, na ime sindikalne članarine odbije iznos od zarade na osnovu njegove pismene izjave i da taj iznos uplati na odgovarajući račun sindikata.

Na osnovu napred navedenih pravnih izvora, evidentno je da se kroz pozitivne pravne propise koristi termin zaposleni.

Status UGS „Nezavisnost“ u čl. 62., stav 1., alineja 2. tačka s. predviđa da članovi Sindikata koji su ostali bez posla i primanja, plaćaju mesečnu članarinu u visini od 10% od osnovne zarade koju bi isti primao da ostvaruje zaradu.

Lice, član sindikata kojem je otkazan ugovor o radu, formalno-pravno je nezaposleno lice i što se tiče njegovog sindikalnog organizovanja i delovanja, formalno se menja njegov status u odnosu na vreme kada je bio u radnom odnosu. Tumačenjem Statuta UGS „Nezavisnost“ isti prerasta u individualnog člana, iz statusa nezaposlenog lica, a čl. 4 Statuta UGS „Nezavisnost“ predviđeno je i nezaposlenim licima sindikalno organizovanje i delovanje.

Lice koje ima status nezaposlenog lica i koji zbog otkaza ugovora o radu vodi radni spor do meritornog odlučivanja od strane suda u zavisnosti od ishoda tj. meritornog presuđenja ne može da obavlja funkciju člana organa sindikata, niti da bude predsednik IO ustanove. Ujedno, u konkretnom slučaju ne može da prisustvuje sednicama Školskog odbora kao predstavnik Sindikata, jer isti više u konkretnoj ustanovi, pravnom licu ili privrednom društvu nije u radnom odnosu pa svoje sindikalno organizovanje i delovanje ne može da crpe iz te baze.

SK

SREĆA - ŠKOLSKI PREDMET

Gimnazijalci u Hajdelbergu prvi su đaci u Nemačkoj koji su početkom ove školske godine dobili predmet pod nazivom Sreća. Stariji razredi škole „Vili Helpah“, na inicijativu direktora i uz saglasnost školskih vlasti, dobili su predmet sreća, koji, ako se đaci za njega opredele, spada u predmete iz kojih se može polagati i usmeni maturalni ispit.

Program za ovaj predmet napravila je škola zajedno sa Institutom za kulturu svakodnevnice i kulturu pokreta Pedagoškog fakulteta u Hajdelbergu. Učenici se na časovima sreće bave s nastavnicima telesnim i duhovnim blagostanjem, uče da se raduju učenju, proučavaju pitanja u vezi sa svešću o zajedništvu i čovekovo-

kolini, razvijaju socijalne kompetencije, uče o motivaciji i uspehu.

Nastavnici čak uče i o tome kako zdrava ishrana i sport utiču na dobro raspoloženje i kako treba da se izgradi zdrav odnos prema sopstvenom telu. Na nastavu dolaze i glumci, koji s đacima prave pozorišne komade, posebno obučeni „treneri za podizanje motivacije“ uče čak pozitivnom razmišljanju, porodični terapeut „vežba“ s njima različite društvene uloge.

Direktor škole, od kojeg je potekla inicijativa, želeo je, kako prenose nemački mediji, da deca konačno prestanu da se u školi osećaju skoro jednako loše kao kod zubara. Jer, nedavna anketa među đacima od devet do 13 godina po-

kazala je da se oni osećaju najbolje na raspustu, za božićne praznike i za vikend s roditeljima. Kad je reč o mestima gde se najgore osećaju, na prvom mestu je zubarska ordinacija, a na drugom škola.

Slični pokušaji već postoje u školstvu u Nemačkoj i u svetu – u jednoj bavarskoj školi već ranije je uveden predmet odrastanje, sreća se uči u privatnoj školi Velington u Londonu, a kursevi o sreći nude se studentima i na američkom elitnom univerzitetu Harvard. Đaci u Hajdelbergu dele direktorovo oduševljenje i ne smatraju da je problem čak ni to što će novi predmet morati da uče. Jer, kako kažu, ko još želi da ima lošu ocenu – iz sreće!

POLA SATA UNAZAD

Kontraverzni predsednik Venecuele Ugo Čavez ponovo zabavlja svetsku javnost. Međutim, nismo baš sigurni da li i građane kojima je predsednik države. Nakon uvođenja Marksa, Če Gervare i Kastru u nastavne planove najavio je i novi način „merjenja vremena“ u Venecueli, odnosno uvođenje jedinstvene vremenske zone u zemlji.

„Baš me briga ako me proglašite ludim, novo vreme zaživeće odmah, satovi u Venecueli biće vraćeni pola sata unazad, pa nek mi kažu šta god

hoće“, kazao je on, dodajući „da će novo vreme omogućiti deci da ustaju za školu kad svane, a ne pre zore“. Čavezu su SAD krive i za vremensku zonu u kojoj se njegova zemlja nalazi, a on kaže da ne vidi rezona u „slepom praćenju vremena koje diktiraju američki imperijalisti“. Ako Čavez istraje u ovoj, poslednjoj u nizu čudnih, samoinicijativnih odluka, Venecuela će biti u jedinstvenoj vremenskoj zoni u kojoj neće biti nijedna druga zemlja.



LUTRIJA, MAMAC ZA STUDENTE

Sve više poljskih univerziteta poziva studente da posredstvom interneta ocenjuju rad svojih profesora, a Jagelonski univerzitet u Krakovu smislio je čak i lutriju kako bi ubedio studente da se ne plaše kritikovati svoje pedagoge.

Taj najstariji univerzitet u Poljskoj otvorio je poseban sajt na kojem studenti mogu u anketi ocenjivati profesore, nivo njihovog znanja, nastave, umeće prenošenja znanja, ponašanje, a i rad biblioteka i dekanata.

Klasični anketni listići koje je Jagelonski univerzitet povremeno delio suviše su koštali, a u anketu se uključivalo malo studenata.

Kako ne bi propale i elektronske ankete, Jagelonski univerzitet organizuje lutriju u kojoj će na kraju izvući 40 dobitnika 130 evra, rekla je potparol univerziteta Katarina Pilitovska.

„Za studente je 130 evra sjajna finansijska injekcija“, prokomentarisala je lutriju jedna od studentkinja u Krakovu.

Bolji kvalitet nastave u vašim je rukama, apelovao je na sajtu rektor Jagelonskog univerziteta Karol Mušal.

Ocene koje im daju studenti odraziće se na profesorski novčanik i njihovo napredovanje. Jagelonski univerzitet rukovodiće se, međutim, svojim zvaničnim sajtom, a ne i nezvaničnim portalima na kojima studenti, skriveni pod velom anonimnosti, često i sasvim neosnovano klevetaju profesore.

FRANCUSKI RADNICI NAJVEĆA DŽANGRIZALA

Kada je reč o nezadovoljstvu na radu, francuski radnici su pravi šampioni. U istraživanju britanske agencije FDS oni su upravo proglašeni za najveća džangrizala na svetu, ispred Britanaca i Švedana, koji dele drugo mesto. Odmah iza ove „udarničke“ trojke jesu Amerikanci, kojima, iako imaju daleko najveća primanja s obzirom na troškove života od drugih, stalno nešto fali.

Radnici koji se najmanje žale jesu Irci, a trepeljiv karakter imaju takođe Tajlandani i Holanđani. Nekoliko faktora uzeto je u obzir prilikom sastavljanja liste najvećih bundžija kao što je mišljenje o visini zarada, odnos plata i troškova života, dužine radne nedelje i zadiranje profesionalnog u privatni život.

Što se tiče entuzijazma na radnom mestu, Ho-

landani su prvi, ispred Tajlandana i Iraca. Nemci su preposlednji, za dlaku ispred Japanaca.

Istraživanja „Šta radnici hoće – svetsko istraživanje o ponašanju na radu i uravnoteženosti između poslovnog i privatnog života“ sprovedeno je u drugoj polovini 2006. u 23 zemlje, a obuhvatio je 14.000 radnika starijih od 18 godina.

ISKLUČENJE IZ ŠKOLE ZBOG „NESTAŠLUKA“

Četvorici učenika trećeg razreda Gimnazije u Nikišiću uručena su rešenja o isključenju iz škole, pošto su pre pet dana na času, s klupe, ušmrkavali beli prah za koji se kasnije ispostavilo da

je C vitamin.

Otac jednog od učenika počeo je štrajk glađu u kancelariji direktora Gimnazije, smatrajući da je reč o dečjem nestašluku i da treba da razgova-

ra sa nekim iz Ministarstva prosvete.

Učenici i dalje pohađaju nastavu jer su iskoristili pravo žalbe Ministarstvu prosvete, čiji će odgovor biti poznat najdalje za 10 dana.

KARLOVAČKA PROSLAVILA 216-TI ROĐENDAN

Čuvena Karlovačka gimnazija, najstarija gimnazija u Srbu - proslavila je 1. novembra 2007. godine 216 godina postojanja. Povodom ovog jubileja bila je upriličena Svečana akademija, otvorena izložba likovnih radova sa likovne kolonije Karlovačke gimnazije održane sredinom oktobra u Sremskim Karlovcima i izložba radova Damira Maleševa, bivšeg člana gimnazije.

Programu su prisustvovala brojne zvanice iz zemlje i inostranstva, predstavnici Ministarstva prosvete, poznati đaci Karlovačke gimnazije, kao što

je akademik Dejan Medaković i mnogi drugi.

Karlovačka gimnazija je osnovana 1. novembra 1791. godine, na inicijativu i uz finansijsku podršku mitropolita Stefana Stratimirovića i trgovca Dimitrija Anastasijevića. Sadašnja zgrada je sagrađena tačno vek kasnije, po projektu mađarskog arhitekta Julijusa Patroša. Kada je napravljena ujedno je bila i Patrijaršijski dvor i smatrala se najprezentativnijom srpskom građevinom u Vojvodini.

Škola je uvrštena u specijalne gimnazije jezičkog smera i ima bogatu biblioteku.

